

Bijlage 1 Investeringslijst Openstellingsbesluit POP3+ Fysieke investeringen voor waterkwaliteit en transitie op het Friese landbouwbedrijf 2022

Hoofdt-thema	Nr.	Investering	Subsidiabele onderdelen en activiteiten	Punten
Natuurinclusieve landbouw	1	Systemen voor alternatieven of de vermindering van gebruik of de emissies van gewasbeschermingsmiddelen en andere bestrijdingsmiddelen	Subsidiabel: • schoffelwerktuigen, eggen, frezen, wiedbed, onkruidsnijder, onkruidbrander, looftrekker, wortelsnijder, rijenfrees maaier; • schuilplaatsen voor roofinsecten; • branders voor de veehouderij, akkerbouw, glastuinbouw en/of fruitteeltsector met als doel het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen; • systemen voor sensor gestuurd onkruidbestrijding; • GPS systeem i.c.m. bovenstaande investering(en) in deze categorie; • Installatiekosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: • Machines die een aan te koppelen systeem trekken of duwen, zoals de trekker of zelfrijder. • Afleverkosten en abonnementen.	10
Kaderrichtlijn Water	2	Machine voor spitzen, zaaien, poten en planten zonder extra grondbewerking	Subsidiabel • Machines die werkgangen combineren door tegelijk te spitten én te zaaien/poten/planten; • Machines voor het uitvoeren van een grondbewerking en dit combineren met zaaien/poten/planten; • (Schijven)Zaaimachines die zonder extra grondbewerking kunnen zaaien – machines voor niet kerende grondbewerking; • Zaaimachines voor inzaaien voor “onder gewassen” zoals gras bij mais; • Systemen voor de verwerking van gewasresten; • Doorzaaiers; • GPS/GIS apparatuur in combinatie met een bovengenoemde investering; • Bijbehorende installaties die meststoffen en/of gewasbeschermingsmiddelen kunnen toedienen; • Let op! bij aanschaf van een van de bovenstaande machines kan een wildredder mee worden gesubsidieerd. • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: • Machines die een aan te koppelen systeem trekken of duwen, zoals de trekker. • Afleverkosten en abonnementen. • Standaard zaaimachine.	10
Kaderrichtlijn Water	3	Beslissingsondersteunende systemen voor de land- en tuinbouw	Subsidiabel: • Automatiseringssystemen voor optimale bemesting, spuitmomenten en berekening op basis van weersvoorspellingen incl. software; • Vochtsensoren; • Weerstation t.b.v. ondersteuning van spuitmoment; • Overige beslissingsondersteunende spuittechnieken; • Meteogestuurd bemesten (managementsysteem); • Bemesten op basis van gewasonttrekking (NIR sensoren); • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen.	7

			Niet subsidiabel: • Apparatuur benodigd voor het aflezen van de ICT en sensor techniek waaronder computers, laptops, tablets en smartphones. • Afleverkosten en abonnementen.	
Natuurinclusieve landbouw	4	Vergistingsinstallaties	Subsidiabel: • Mestvergister; • Fruitvergister; • Monovergister; • Alle mestverwerkingsinstallaties voor de verdere verwerking van de vergiste mest tot een kunstmestvervanger en/of hoogwaardige meststof zoals compost, korrels, etc. zodat de afzetmogelijkheden van het eindproduct worden vergroot. • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen Niet subsidiabel: • Een mogelijk ook aan te sluiten mestscheidingsinstallatie hoort hier niet bij, dat is een aparte investering. • De kosten van de mestverwerkingsinstallatie zijn niet subsidiabel zonder daadwerkelijke aanschaf van een mestvergisting-installatie; • Afleverkosten en abonnementen.	7
Natuurinclusieve landbouw	5	Verwerken enkelvoudig (gerst, tarwe, mineralenmengels) tot krachtvoer	Subsidiabel • Machines of installaties om producten mee voor te bereiden of bewerken zoals wassen, malen, pletten en snijden. • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen Niet subsidiabel: • Voermengwagen of machines voor het uitkuilen of verwerken van ruwvoer. • Opslag zoals sleufsilos en kuilplaten en silosmachines of systemen om krachtvoer te verstrekken. • Afleverkosten en abonnementen.	6
Kaderrichtlijn Water	6	Machines voor ondiepe (max. 18 cm) of niet-kerende grondbewerking	Subsidiabel: • Spit-zaai, grondfrees-zaai; • rotoreg-zaai, schoffel-zaai combinaties; • Graslandwoelers en graslandbeluchters met een werkdiepte van tenminste 8 cm; • Woelers; • Schijveneggen; • Cultivatoren incl. vleugelschaarcultivator en voorzetcultivator; • Mulchmachine; • Schoffels; • Wiedrobots; • Ecoploeg; • GPS/GIS-apparatuur voor het systeem. GPS en GIS-apparatuur voor dit systeem is alleen in combinatie met het systeem subsidiabel; • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabele onderdelen: • De tractor waaraan wordt gekoppeld of zelfrijders. • zaaigoed • Afleverkosten en abonnementen.	10

Kaderricht- lijn Water	7	Klimaat adaptieve drainage	Subsidiabel: - Aanleg klimaat adaptieve regelbare drainage. Inclusief onderwaterdrainage, peil gestuurde drainage en put gestuurde drainage; - Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: - Afleverkosten en abonnementen. Let op: Om voor definitieve subsidievaststelling in aanmerking te komen is het mogelijk dat een vergunning via het Waterschap toegekend moet zijn.	6
Natuurinclusieve landbouw	8	Opslag hemelwater (voor emissiearm mest uitrijden of besparing grondwater) en ondergrondse wateropslag	Subsidiabel: - Voorzieningen voor ondergrondse wateropslag waaronder freshmaker, kreekrug-infiltratiesystemen en diepdraininfiltratie; - Investeringen in infiltratie bijvoorbeeld door aanpassing van bestaande peilgestuurde (regelbare) drainage met een extra ontluuchtingsdrain; - Foliebassins en watersilo's voor melkveehouders met bemestbare grond; - Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: - Bovengrondse wateropslag, o.a. in bassins en silo's - Afleverkosten en abonnementen. Let op: Om voor definitieve subsidievaststelling in aanmerking te komen moeten de vergunningen via het Waterschap toegekend zijn. Een bewijsstuk van de start van de vergunningsprocedure moet worden meegezonden met de subsidieaanvraag.	8
Natuurinclusieve landbouw	9	EC meters en monitoringssensoren	Subsidiabel: Investeringen in meet- en monitoringsapparatuur voor het meten van onder andere de dikte en diepte van de waterlens en meten van bodemverdichting. - EC meters; - Continuometers; - Grondwatermeters; - Oppervlaktewatermeters; - Penetrometers; - PH meter; - Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: - Afleverkosten en abonnementen.	6
Natuurinclusieve landbouw	10	Investeringen in stuwtes en andere maatregelen om water langer vast te houden in waterlopen die vrij afwateren op een beek. Maatregelen waarmee infiltratie wordt gestimuleerd.	Klimaatverandering geeft meer droogte en meer piekneerslag. In beide situaties is het goed als in het Friese watersysteem en aangrenzende waterlopen water vertraagd tot afvoer komt. Bij beken werkt de maatregel goed voor klimaatadaptatie, terwijl het afsluiten van sloten in andere gebieden leidt tot bijvoorbeeld een achteruitgang van de waterkwaliteit bij ondieper maken van waterlopen en het afsluiten van vismigratieroutes. De maatregel is daarom alleen subsidiabel voor sloten die vrij afwateren. Subsidiabel: - Het plaatsen van een LOP-stuw; - Het verhogen van een bestaande duiker; - Waterconserveringsstuw;	9

			• Knijp stuw; • Aanleg van natuurvriendelijke oevers, niet beken, hier is de voorwaarde van vrijeafwatering niet van toepassing (vergoeding voor aanlegkosten incl. meerjarig zaai/pootgoed); • Aanleg van droge bufferstroken (vergoeding aanleg). Voorwaarde is dat de afstand tot de sloot (waterlijn) minimaal drie meter bedraagt en minimaal 5 meter voor ecologisch kwetsbare watergangen en KRW-waterlichamen. Hier is de voorwaarde van vrije afwatering niet van toepassing: - infiltratiegreppel (om afspoeling tegen te gaan) - akkerrand met infiltratiegreppel (in lengte van de sloot, niet direct afwaterend) - Bio-infiltratie bufferstroken met infiltratiegreppel • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen Let op: Om voor definitieve subsidievaststelling in aanmerking te komen moeten de vergunningen via het Waterschap toegekend zijn. Een bewijsstuk van de start van de vergunningsprocedure moet worden meegezonden met de subsidieaanvraag.	
Natuurinclusieve Landbouw	11	Waterbesparende regeninstallaties en bevoeiingssyste-men	Subsidiabel: • Druppelirrigatiesystemen; • Aanschaf vlaksproeiers; • Aanschaf sproeibomen; • RWS (Root Watering System); • Sensor gestuurde beregening; • Laagvolume sproeier ten behoeve van nachtvorstbestrijding; • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: • Reguliere beregeningsystemen en haspels. • Afleverkosten en abonnementen.	7
Kaderricht-lijn Water	12	Drempelmachines	Subsidiabel: Investerings in materieel voor bewerking van percelen om kans op perceelafspoeling te reduceren waaronder een drempelmachine. Niet subsidiabel: • Machines die een aan te koppelen systeem trekken of duwen, zoals de trekker of zelfrijder. • Afleverkosten en abonnementen.	9
Kaderricht-lijn Water	13	Investerings in materieel voor het verwerken en toe-passen van gewas-resten, maaisel van slootkanten, ber-men of natuurterreinen, slootbagger of compost/bokashi hiervan, met als doel het verhogen van bodemkwaliteit niet zijnde mest op bedrijfsniveau:	Subsidiabel: • Matrieel voor composteren; • Matrieel voor het maken van bokashi; • Matrieel voor het toepassen van de organische restmaterialen; • Baggerspuit voor het verspreiden van slootbagger; • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: • Het dient te gaan om investeringen die specifiek be-doeld zijn voor de verwerking van organisch restma-teriaal. Een gewone grasmaaier die behalve voor het	8

			maaïen van bermen ook gebruikt kan worden voor ander maaïwerk is niet subsidiabel; • Abonnementen en afleverkosten; • Kipwagens, silagewagens en opraapwagens.	
Kaderricht- lijn Water	14	Systemen om plaats specifiek te kunnen werken in het kader van precisielandbouw	Subsidiabel: • Systemen die plaats specifiek kunnen bemesten; • Systemen voor rijenbemesting met dierlijke mest; • Systemen die plaats specifiek water kunnen toedienen; • Alle soorten precisiemeters; • Systemen voor het meten van het stikstofgehalte van de toegediende mest met NIRS indien dit meteen wordt doorvertaald in het doseren; • Systemen om plaats specifiek te kunnen poten, zaaien en/of planten; • Systemen om plaats- en/of plant specifiek onkruid te verwijderen; • Systemen voor het digitaal meten van opbrengsten voor opbrengstkaarten ten behoeve van plaats specifieke teeltoptimalisatie. Zowel zelfstandige werktuigen (zoals de spaakwielbemester) als opbouwmachines komen voor subsidie in aanmerking; • Machines en hulpmiddelen voor het overschakelen op een teeltsysteem met vaste rijpaden, waarbij onbereden bedden ontstaan met een breedte van ten minste 280 cm. Inclusief railsystemen; • Het maken of laten maken van digitale bodemkaarten om de variatie in organisch stofgehalte, pH, bemestingstoestand of bodemstructuur in beeld te brengen; • GPS/GIS apparatuur, inclusief bodemkaart voor bovenstaande systemen; • De GPS/GIS apparatuur voor deze systemen is alleen subsidiabel in combinatie met aanschaf van bovenstaande systemen; • Schuilplaatsen voor roofinsecten; • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: • De tractor waaraan wordt gekoppeld; • Abonnementen op software updates en servicecontracten; • Zodebemester en rugspuit; • Afleverkosten.	7
Natuurinclusieve landbouw	15	Mechanische Mestscheidingsinstallatie	Subsidiabel: • Mechanische mestscheidingsapparatuur zodat de ruwe mest door de mechanische bewerking wordt gescheiden in een dikke fractie en een dunne fractie. • Machines die dunne fractie van digestaat tot 70% kunnen verdampen • Technische investeringen in installaties, die mest kunnen scheiden in een minerale fractie en loosbaar water, zoals omgekeerde osmose of ammoniak strippers • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen. Niet subsidiabel: Afleverkosten en abonnementen.	7
Natuurinclusieve landbouw	16	Voorzieningen voor weidegang	Weidegang voor dieren draagt bij aan het dierenwelzijn en een meer natuurinclusief landbouwsysteem. Als de dieren daarbij uit een bak drinken in plaats van af de oever, blijft	10

			deze oeverzode stabiel en kan de vegetatie in de oever zich beter ontwikkelen. Daarnaast zullen de uitwerpselen meer op het perceel komen dan op de oever. Subsidiabel: • Waterreservoir; • Zonnepaneel; • Pomp; • Accu; • Schakelaar; • Systemen die (verschillende) diergerelateerde zaken kunnen registreren en monitoren, zoals locatie, vruchtbaarheid en gezondheid; • Automatische weide-selectiepoorten voor koeien voor toegang richting de weide; • Aanschaf van software behorend bij een selectiepoort/GPS systemen voor koeien; • Aanleg van een oversteekplaats, zoals veeroosters en/of een koetunnel); • Bijbehorende software voornregistratie en monitoring van diergerelateerde zaken; • Mobiele melkrobot; • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen Niet subsidiabel: • Hardware zoals laptops, computers, tablets etc. voor het ontvangen/invoeren/sturen van GPS gegevens. • Abonnementen op software updates en servicecontracten. • Kavelpaden	
	17	Emissie arme vloeren voor stallen melkveehouderij en vleeskalverhouderij (geiten, schapen en koeien)	Subsidiabel: Goedgekeurde technieken, zoals vermeld op de meeste recente milieulijst of de milieulijst van MIA Vamil die als doel hebben emissie te reduceren. Niet subsidiabel: • Fundering waarop vloer ligt. • Mestkelder. • Muren en dak stal. • Mestkanaal. • Potstallen: Alhoewel potstallen bijdragen aan dierenwelzijn en ruige mest welke ingezet kan worden voor bodemverbetering en weidevogelbeheer, weegt het argument dat potstallen een negatief effect hebben op verhoogde emissies hier zwaarder. • Sloopkosten oude vloer.	6
Kaderrichtlijn Water	18	Technieken om bodemverdichting tegen te gaan	Subsidiabel: • Aanpassingskosten aan tractoren en werktuigen die bedoeld zijn voor het overschakelen op een teeltsysteem met vaste rijpaden met een spoorbreedte van minimaal 280 cm. • Rupsbanden. • Luchtdrukwisselsystemen met een zodanige capaciteit dat de banden binnen 1 minuut op 2 bar kunnen worden gebracht. Subsidiabel zijn maximaal vier banden per aangeschaft systeem. • GPS/GIS apparatuur i.c.m. een investering t.b.v. het rijpadensysteem. • Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen Niet subsidiabel:	10

			- Machines die een aan te koppelen systeem trekken of duwen, zoals de trekker of zelfrijder. - Afleverkosten en abonnementen.	
Opwerken van biogas naar groen gas.	19	Machines om biogas op te waarderen naar groen gas.	Subsidiabel: - Installaties voor het 'opwaarderen' (zuiveren) van biogas naar groen gas (biomethaan), te koppelen aan Mestvergisters, Fruitvergisters of Monovergisters. - Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen Niet subsidiabel: - De kosten van de opwaardeerinstallatie zijn niet subsidiabel zonder daadwerkelijke aanschaf of aanwezigheid van een mestvergisting-installatie. - Afleverkosten en abonnementen.	8
Natuurinclusieve landbouw	20	(Aangepaste) machines voor stroken-teelt/pixelteelt en agroforestry en nieuwe teelten zoals eiwitten	Subsidiabel: (Aangepaste) zaaimachines - Strokenfrees of strokenploeg (Aangepaste) Oogstmachines (Aangepaste) bewateringssystemen (Aangepaste) andere machines voor gewasmanagement - Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen Niet subsidiabel: - Machines die een aan te koppelen systeem trekken of duwen, zoals de trekker of zelfrijder. - Afleverkosten en abonnementen.	10
Natuurinclusieve landbouw	21	Opslagplaatsen ten behoeve van verwerking organische materiaal tot compost en/of bokashi	Subsidiabel: - Opslagplaatsen van vaste mest, compost, bokashi voor langere termijn zodat op de goede momenten de mest/compost toegepast kan worden en de kwaliteit behouden blijft. - Opvangsystemen voor perssappen bij bestaande sleufsilos - Installatie/opbouwkosten van bovenstaande investeringen Niet subsidiabel: - Sloop van bestaande opslagplaatsen of bebouwing - Afleverkosten en abonnementen.	8
Kaderrichtlijn Water	22	Opslagsystemen mest melkveehouderij vergroten	Subsidiabel: - Vergroten van de mestopslagruimte naar minimaal 12 maanden. Niet subsidiabel: - Sloop van bestaande opslagplaatsen of bebouwing - Afleverkosten en abonnementen.	8